

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ

(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова Форма навчання: денна/заочна

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Рік навчання: 1 Семестр: 1

Кількість кредитів (годин): 6 (180 год.: 30/8 - лекції; 40/10 - семінарські; 2 консультації; 108/ 162 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Радкіна Валентина Федорівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: загальної та практичної психології

Робочий e-mail: kaf.psikhologii@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: четвер 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Ефективність професійної підготовки майбутніх педагогів нової української школи в сучасних умовах потребує формування психологічної компетентності як необхідної фахової складової, що і зумовлює необхідність вивчення дисципліни «Психологія».

Метою вивчення дисципліни є: розкрити основні поняття психології, наукових напрямів психології, методів дослідження, засвоїти особливості психічної діяльності людини; оволодіти психологічними знаннями для успішного фахової підготовки під час навчання у виші.

Курс надає студентам можливість отримати комплекс теоретичних знань у галузі загальної психології та оволодіти практичними навичками проведення психологічних досліджень з використанням основних методів цієї дисципліни.

Для засвоєння дисципліни «Психологія» студенти використовують знання, вміння і навички, сформовані в ході вивчення дисциплін «Основи філософських знань», «Фізична культура та основи здоров'я людини», «Вступ до спеціальності» та ін. Освоєння даної дисципліни є необхідною основою для подальшого вивчення дисциплін загального та професійного циклів, а також дисциплін вільного вибору.

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: 014.04. Середня освіта:математика державного стандарту підготовки молодшого бакалавру зі спеціальності 014 Середня освіта

Знання:

- етапів становлення психології як науки та основного категоріально-понятійного апарату дисципліни;
- особливостей формування уявлень про психічні процеси як важливих компонентів людської діяльності;
- про емоційно-вольові якості особистості, їх прояв у діяльності та спілкуванні.

Уміння:

- теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки;
- аналізувати психічні властивості і стани, характеризувати психічні процеси, різні види діяльності індивідів у групі, процеси розвитку, соціалізації, соціальної адаптації та інтеграції особистості;
- оцінити соціально- психологічні процеси в малих та великих групах.

5. Структура дисципліни

Денна форма навчання

Тема 1. Психологія як наука. Розвиток психіки і свідомості.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.): Предмет та завдання психології. Основні галузі психології. Місце психології в системі наук. Методи психології, їх загальна характеристика. Основні етапи розвитку психології. Напрямки зарубіжної психології. Становлення психології в Україні. Психіка як властивість високоорганізованої матерії. Структура і функціонування центральної нервової системи людини. Рефлекторна природа психіки. Сучасні теорії онтогенезу людини. Свідомість, її характеристика та функції. Свідоме та несвідоме в психічній діяльності людини.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. Вид. 5-те, виправл. і допов. Львів : Априорі, 2016. Т.1 .382 с.2. Долинська Л.В., Скрипченко О.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Хрестоматія/ Л.В. Долинська – К.: Серія «Українська книга», 2008. – 640 с.3. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.4. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський,. О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.
<p>Семінарське заняття (4 год.): Загальна характеристика методів психології: основних; додаткових. Педологія. Напрямки розвитку вітчизняної педології. Сучасні взаємозв'язки психології та педагогіки. Загальна характеристика основних напрямків зарубіжної психології: психоаналіз; біхевіоризм; когнітивна психологія; гештальтпсихологія; гуманістична психологія. Рефлекторна природа психіки. Мозкова організація психічних процесів. Характеристика свідомості. Характеристика несвідомого. Взаємозв'язок трьох рівнів психічної діяльності людини:</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. Вид. 5-те, виправл. і допов. Львів : Априорі, 2016. Т.1 .382 с.2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.3. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.4. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. Навч. посіб. Київ : «Університетська книга», 2018. 239 с.5. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський,. О. П. Сергеєнкова / За ред. Н.

<p>несвідомого, підсвідомого, свідомого.</p>	<p>А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с. 6. Боднар А.Я., Яковенко О.В., Лемак Т.В. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. — Методичний посібник. — К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. — Частина 1. — 72 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи. Виконайте практичні завдання. Надайте пояснення в наступних дефініцій термінологічному словнику: психологія, педагогічна психологія, педологія, метод спостереження, психіка, свідомість, центральна нервова система, свідомість, самосвідомість, підсвідоме, несвідоме. Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>	<p>1. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>

Тема № 2. Пізнавальні психічні процеси

<p>Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Лекція (4 год.) Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів. Поняття відчуття. Види. Аналізатори людини та їх характеристика. Загальні особливості відчуттів. Сприймання. Типи сприймання. Властивості сприймання. Процеси створення образів уяви. Різновиди уяви. Фізіологічне підґрунтя уваги. Головні характеристики уваги. Різновиди уваги. Форми уваги. Властивості уваги. Розвиток уваги. Роль уваги у професійній діяльності. Теорії пам'яті. Види пам'яті. Характеристика пам'яті. Процеси пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті. Поняття мислення. Головні характеристики мислення. Фізіологічні основи мислення. Види мислення. Критерії процесу мислення. Структури мислення. Форми мислення.</p>	<p>1. Долинська Л.В., Скрипченко О.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Хрестоматія/ Л.В. Долинська – К.: Серія «Українська книга», 2008. – 640 с. 2. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. 3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С. Д. Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 272 с. 4. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
<p>Семінарське заняття (6 год.): Рефлекторна природа відчуттів та сприймань. Відчуття та сприймання, їх спільні риси та відмінності. Сенсорно – перцептивна організація особистості. Види відчуттів та їх класифікація. Класифікація</p>	<p>1. Костуба Н. Загальна психологія. Пізнавальні процеси: методичні рекомендації до проведення практичних і лабораторних занять / Н.С. Костуба. – Луцьк, 2021. – 64 с. 2. Бригадир М.Б., Бугерко Я.М., Ревасевич І.С. Загальна психологія. Збірник</p>

<p>сприймань та їх види. Сприймання як дія. Спостереження і спостережливність. Фізіологічні основи уваги та уваги. Види уваги та їх особливості. Види і форми уваги. Роль уваги в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого. Вплив уваги на якість виконання діяльності. Загальне уявлення про пам'ять та її місце в системі психічних явищ. Види пам'яті. Характеристика процесів пам'яті. Основні факти та закономірності психології пам'яті. Розвиток пам'яті в онтогенезі. Мнемотехніка. Вправи на розвиток пам'яті. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Види мислення та їх характеристика. Класифікація форм та операцій мислення. Теорії мислення. Удосконалення та розвиток мислення. Вправи, що спрямовані на розвиток мислення.</p>	<p>кейсів: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2017. 35 с.</p> <p>3. Боднар А.Я., Яковенко О.В., Лемак Т.В. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. — Методичний посібник. — К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. — Частина 1. — 72 с.</p> <p>4. Український психологічний журнал. Збірник наукових праць Київського національного університету імені Тараса Шевченка, факультету психології http://upj.com.ua/indexa.php?page=archieve</p>
<p>Завдання для самостійної роботи. Надайте серію вправ, спрямованих на розвиток пізнавальних процесів у дитини. Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>	<p>1. Педагогіка і Психологія. Вісник НАПН України https://visnyk.naps.gov.ua/</p> <p>2. Костуба Н. Загальна психологія. Пізнавальні процеси: методичні рекомендації до проведення практичних і лабораторних занять / Н.С. Костуба. – Луцьк, 2021. – 64 с.</p>

Тема № 3. Емоційно-вольові процеси

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.): Психічні стани особистості та їх види Загальна характеристика емоцій і почуттів. Функції емоцій та почуттів. Фізіологічні основи емоцій. Форми переживання почуттів. Характеристика вищих почуттів. Загальне поняття про волю. Природа волі. Характеристика вольових дій. Структура вольового акту. Вольові якості особистості.</p>	<p>1. Лазуренко О.О. Психологія емоцій. Підручник. К.: Книга Плюс. -2018. 264 с.</p> <p>2. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В.Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с.</p> <p>3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С. Д. Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 272 с.</p> <p>4. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергєєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
<p>Семінарське заняття (6 год.): Поняття про почуття та їх роль в практичній та пізнавальній діяльності. Фізіологічні основи почуттів. Класифікація емоцій та почуттів. Основні емоційні стани та їх зовнішній вираз. Почуття і особистість. Вищі почуття і їх види. Поняття про волю. Зв'язок волі з</p>	<p>1. Лазуренко О.О. Психологія емоцій. Підручник. К.: Книга Плюс. -2018. 264 с.</p> <p>2. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. Навч. посіб. Київ : «Університетська книга», 2018. 239 с.</p> <p>3. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С. Д. Максименко; Міністерство освіти та науки</p>

<p>іншими психічними явищами. Основні психологічні теорії волі. Фізіологічні та мотиваційні аспекти вольових дій. Основні функції волі. Емоційно-вольова регуляція поведінки. Структура простої та складної вольової дії. Структура вольового акту. Вольові якості особистості. Умови їх формування. Роль діяльності у формуванні вольових якостей.</p>	<p>України. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 272 с. 4. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський,. О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи. В запропонованих психологічних задачах розкрийте емоційно-вольові процеси: А. "Я танув і тремтів від невиразної насолоди,коли писав музику до Онегіна". Б. Після тривалих зусиль учневі пощастило розв'язати важку задачу, що привело його в стан захоплення. В. Хлопчик-староста був надзвичайно пригнічений тим, що діти назвали його «донощиком», бо він повідомив класному керівникові, хто розбив скло. Г. Учениця 10 класу пише, що вона в 15 років прочитала "Овода". Книжка справила на неї винятковий вплив і дівчинка три дні ходила під сильним впливом від неї. Термін виконання: не пізніше ніж за тижденьдо закінчення навчального курсу.</p>	

Тема № 4. Діяльність

<p>Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Лекція (8 год.): Поняття про діяльність. Активність і діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Знання, уміння, навички. Основні види людської діяльності. Спілкування як вид діяльності. Мова і мовлення. Фізіологічні механізми мовної діяльності. Різновиди мовлення. Поняття про спілкування. Значення спілкування у житті людини. Види спілкування. Типи спілкування. Функції спілкування.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н.В., Шаповалова В. С. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н.В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид.,перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 2. Психологія діяльності людини : рекомендаційний бібліографічний покажчик / укладач І. О. Міщенко. – Запоріжжя : НБ НУ«Запорізька політехніка», 2019. – 36 с. 3. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 4. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів

	вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А.В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. – 79 с.
<p>Семінарське заняття (8 год.):</p> <p>Загальна характеристика діяльності. Структура діяльності. Засоби діяльності. Функції діяльності. Знання, уміння, навички. Основні види діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація діяльності. Активність. Діяльність. Творчість. Мовлення як процес спілкування, фізіологічні механізми. Єдність спілкування і діяльності. Комунікативна сторона спілкування. Інтерактивна сторона спілкування. спілкування. Перцептивна сторона Психологічні механізми сприймання людини людиною.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н. В., Шаповалова В. С. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н.В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 2. Психологія діяльності людини : рекомендаційний бібліографічний покажчик / укладач І. О. Міщенко. – Запоріжжя : НБ НУ«Запорізька політехніка», 2019. – 36 с. 3. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 4. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А.В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. – 79 с.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Публічний захист реферату за темою семінарського заняття. Термін виконання: не пізніше проведення семінарського заняття.</p>	Список рекомендованих тем рефератів наданий в робочій програмі.

Тема № 5. Психологія особистості

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.):</p> <p>Людина. Індивід. Індивідуальність. Особистість. Поняття про особистість. Формування особистості. Спрямованість особистості. Загальні компоненти структури особистості. Психологія особистості С.Л. Рубинштейна. Структура особистості за О.Г.Ковальовим. Структура особистості за К.К.Платоновим. Концепції структури особистості в теоріях зарубіжних психологів. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «Я»</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В.Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. 2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с. 3. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с. 4. Макачук Н.О. Особливості розвитку Я-концепції в пізньому юнацькому віці як чинника конфліктних норм поведінки//Науковий часопис НПУ ім.. М.П.Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. 2020. – С. 66-69 http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3867/Makarчук.pdf?sequence=1 5. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с. 6. Чайка Г.В. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «Я» в працях

	<p>українських і зарубіжних дослідників // Актуальні проблеми психології. Том XI. Випуск 14. – 2016. С. 215-226 http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v11/i14/22.</p> <p>7. Шилова Н. І. Спрямованість особистості як соціально-психологічне явище. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки. 2017. Вип. 5 (1). С. 135–140.</p>
<p>Семінарське заняття (6 год.): Співвідношення понять «Людина. Індивід. Індивідуальність. Особистість». Індивідуальність як інтегральна характеристика людини. Відмінні риси особистості. Спрямованість особистості та її структура. Умови формування особистості та їх вплив на зміст спрямованості особистості. Епігенетична концепція Е. Еріксона. Культурно-історична теорія Л.С.Виготського. "Теорія конвергенції" В. Штерна. Гуманістична теорія особистості А.Маслоу. Я- концепція як інтегральна складова особистості.</p>	<p>1. Чайка Г.В. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «Я» в працях українських і зарубіжних дослідників // Актуальні проблеми психології. Том XI. Випуск 14</p> <p>2. Макаруч Н. О., Стусь А. О. (2017) Роль особистісної саморегуляції у превенції фрустрації в професійному середовищі// Педагогічний процес: теорія та практика (56). pp. 50-57. ISSN 2078-1687</p> <p>3. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.</p> <p>4. Педагогіка і Психологія. Вісник НАПН України https://visnyk.naps.gov.ua/</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Виконайте тестові завдання для самоконтролю:</i> Свідомий індивід з індивідуально виявленими своєрідними розумовими, емоційно-вольовими та фізичними властивостями, що включений в суспільнокорисну діяльність і займає певне місце в суспільному житті, – це характеристика: а) людини; б) особистості; в) індивіда; г) індивідуальності.</p> <p>2. Погляди особистості, які відповідають рівню її свідомості, життєвим домаганням, – це: а) ідеали; б) переконання; в) мрії; г) потяги.</p> <p>3. Взірець, до якого прагне людина у своїй діяльності та поведінці, – це: а) мета; б) ціль; в) ідеал; г) ідол.</p> <p>4. Особистість – це: а) носій індивідуально-своєрідних рис; б) поєднання психологічних особливостей людини, що утворюють її своєрідність, відмінність від інших людей; в) соціалізований індивід, який втілює</p>	<p>1. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В.Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с.</p> <p>2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.</p>

<p>найсуттєвіші соціально значущі властивості;</p> <p>г) одиничний представник людського роду.</p> <p>5. Спрямованість особистості, що характеризується підвищеною уважністю до зовнішнього світу та людям, називається:</p> <p>а) емоційною; б) соціальною; в) діловою; г) особистою</p> <p>6. «Теорія рекапітуляції» належить:</p> <p>а) З.Фрейду; б) С. Холлу та Д. Болдуину в) Е.Фромму; г) Ж.Пиаже</p> <p>7. Згідно теорії конфронтації двох факторів розвитку особистості З.Фрейда, Воно – це:</p> <p>а) свідоме Его; б) несвідоме Ід; в) надсвідоме Супер-Его; г) всі варіанти вірні 8.</p> <p>8. Персоналі –це:</p> <p>а) індивідуалізація особистості; б) процес зміни індивіда внаслідок набуття особистого досвіду чи вправління; в) біологічний фактор впливу на формування особистості; г) всі варіанти вірні</p> <p>9. М. Розенберг виокремлює образів «Я»:</p> <p>а) 3; б) 4; в) 5; г) 6.</p> <p>10. Я-концепція як система:</p> <p>а) біологічна за природою; б) константна; в) розвивається в процесі самоактуалізації особистості; г) є результатом виховання та навчання.</p>	
--	--

Тема № 6. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (6 год):</p> <p>Загальна характеристика задатків. Загальне уявлення про здібності. Структура здібностей.</p> <p>Природа людських здібностей. Характеристика загальних та спеціальних здібностей.</p> <p>Основні етапи розвитку здібностей. Здібності, задатки та генотип.</p>	<p>1. Варій М.Й. Психологія : навч. посіб. : рекомендовано МОН України. Київ : Центр учб. літ., 2016. 287 с.</p> <p>2. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. Вид. 5-те, виправл. і допов. Львів : Апріорі, 2016. Т.1 .382 с.</p> <p>3. Долинська Л.В., Скрипченко О.В. , Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Хрестоматія/ Л.В. Долинська – К.: Серія</p>

<p>Поняття темпераменту. Головні властивості темпераменту. Характеристика типів темпераменту. Проблема мінливості темпераменту. Характер особистості.</p> <p>Акцентуація характеру та її основні типи. Визначення гармонії особистості.</p> <p>Ієрархична модель мотивацій А.Маслоу. Гармонія взаємин особистості, її сенс життя, духовність і свобода</p> <p>Фактори психічної стійкості.</p> <p>Щастя як показник гармонійності особистості.</p>	<p>«Українська книга», 2008. – 640 с.</p> <p>4. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В.Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. Актуальні проблеми психології.</p> <p>5. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/</p>
<p>Семінарське заняття (10 год.):</p> <p>Задатки і здібності як генетичний аспект особистості. Якісна та кількісна характеристика здібностей. Геніальність, обдарованість, талант, майстерність: співвідношення та якісна характеристика понять. Загальні і спеціальні здібності.</p> <p>Взаємодія та взаємокомпенсація здібностей. Розвиток і формування здібностей. Роль спадковості та довколишнього середовища у процесі формування здібностей.</p> <p>Здібності, задатки та генотип. Поняття про темперамент. Організм, нервова система та темперамент. Психологічні властивості типів темпераменту. Вплив темпераменту на індивідуальний стиль та ефективність діяльності людини. Проблема співвідношення типологічних та вікових особливостей темпераменту.</p> <p>Характер і темперамент. Природні основи характеру. Структура характеру. Спрямованість особистості і характер. Характер і здібності. Класифікація рис характеру. Поняття про провідні, типові та індивідуальні риси характеру. Проблеми типології характеру. Акцентуації характеру.</p> <p>Потребово-мотиваційна сфера особистості. Мотивація та психічна регуляція поведінки. Потреби особистості та їх класифікація. Ієрархія потреб особистості за А.Маслоу. Поняття гармонійної особистості.</p> <p>Розвиток і саморозвиток особистості у різних видах діяльності. Інтереси, прагнення, переконання та інші мотиви поведінки та діяльності особистості в контексті її гармонійного розвитку.</p>	<p>1. Подшивайлов Ф.М. Теоретичне обґрунтування моделі мотиваційної сфери особистості// Актуальні проблеми психології. Т. 12. Психологія творчості. ВИП. 23. – 2017. С.248-263</p> <p>2. Бригадир М.Б., Бугерко Я.М., Ревасевич І.С. Загальна психологія. Збірник кейсів: навч.-метод.посіб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2017. 35 с.</p> <p>3. Боднар А.Я., Яковенко О.В., Лемак Т.В. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. Методичний посібник. К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. Частина 1. 72 с.</p> <p>4. Гурлева Т.С. Дослідження поняття «гармонія» в аспекті життєвих смислів особистості// Psychological journal 6(16) – 2018. https://www.researchgate.net/publication/326829394_DOSLIDZENNA_PONATTA_GARMONIA_V_ASPEKTI_ZITTEVIN_SMISLIV_OS_OBISTOSTI</p>

<p>Благополуччя. Типи благополуччя. Самоактуалізація як важливий компонент гармонійного розвитку особистості. Щастя як показник гармонійності особистості. Дисгармонія особистості.</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи. Розкрийте схематично співвідношення індивідуально-психологічних особливостей особистості студента – майбутнього професіонала. Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>	<p>1. Макарчук Н.О. Особливості розвитку Я-концепції в пізньому юнацькому віці як чинника конфліктних норм поведінки//Науковий часопис НПУ ім.. М.П.Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. 2020. – С. 66-69. http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3867/Makarчук.pdf?sequence=1</p> <p>3. Макарчук Н. О., Стусь А. О. (2017) Роль особистісної саморегуляції у превенції фрустрації в професійному середовищі// Педагогічний процес: теорія та практика (56). pp. 50-57. ISSN 2078-1687</p> <p>4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.</p> <p>5. Педагогіка і Психологія. Вісник НАПН України https://visnyk.naps.gov.ua/</p>

Заочна форма навчання

Тема 1. Психологія як наука. Розвиток психіки і свідомості.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (1 год.): Предмет та завдання психології. Основні галузі психології. Місце психології в системі наук. Методи психології, їх загальна характеристика. Основні етапи розвитку психології. Напрямки зарубіжної психології. Становлення психології в Україні. Психіка як властивість високоорганізованої матерії. Структура і функціонування центральної нервової системи людини. Рефлекторна природа психіки. Сучасні теорії онтогенезу людини. Свідомість, її характеристика та функції. Свідоме та несвідоме в психічній діяльності людини.</p>	<p>5. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. Вид. 5-те, виправл. і допов. Львів : Апріорі, 2016. Т.1 .382 с.</p> <p>6. Долинська Л.В., Скрипченко О.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Хрестоматія/ Л.В. Долинська – К.: Серія «Українська книга», 2008. – 640 с.</p> <p>7. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.</p> <p>8. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергєєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
<p>Семінарське заняття (1 год.): Загальна характеристика методів психології: основних; додаткових. Педологія. Напрямки розвитку вітчизняної педології. Сучасні взаємозв'язки психології та педагогіки. Загальна характеристика основних напрямків зарубіжної психології: психоаналіз; біхевіоризм; когнітивна психологія; гештальтпсихологія; гуманістична психологія. Рефлекторна природа психіки. Мозкова організація психічних процесів. Характеристика</p>	<p>1. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. Вид. 5-те, виправл. і допов. Львів : Апріорі, 2016. Т.1 .382 с.</p> <p>2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.</p> <p>3. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.</p> <p>4. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. Навч. посіб. Київ : «Університетська книга», 2018.</p>

<p>свідомості. Характеристика несвідомого. Взаємозв'язок трьох рівнів психічної діяльності людини: несвідомого, підсвідомого, свідомого.</p>	<p>239 с. 5. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с. 6. Боднар А.Я., Яковенко О.В., Лемак Т.В. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. — Методичний посібник. — К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. — Частина 1. — 72 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи. Виконайте практичні завдання. Надайте пояснення в наступних дефініціях термінологічному словнику: психологія, педагогічна психологія, педологія, метод спостереження, психіка, свідомість, центральна нервова система, свідомість, самосвідомість, підсвідоме, несвідоме. Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>	<p>1. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>

Тема № 2. Пізнавальні психічні процеси

<p>Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Лекція (1 год.) Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів. Поняття відчуття. Види. Аналізатори людини та їх характеристика. Загальні особливості відчуттів. Сприймання. Типи сприймання. Властивості сприймання. Процеси створення образів уяви. Різновиди уяви. Фізіологічне підґрунтя уваги. Головні характеристики уваги. Різновиди уваги. Форми уваги. Властивості уваги. Розвиток уваги. Роль уваги у професійній діяльності. Теорії пам'яті. Види пам'яті. Характеристика пам'яті. Процеси пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті. Поняття мислення. Головні характеристики мислення. Фізіологічні основи мислення. Види мислення. Критерії процесу мислення. Структури мислення. Форми мислення.</p>	<p>5. Долинська Л.В., Скрипченко О.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Хрестоматія/ Л.В. Долинська – К.: Серія «Українська книга», 2008. – 640 с. 6. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. 7. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С. Д. Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 272 с. 8. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
<p>Семінарське заняття (1 год.): Рефлекторна природа відчуттів та сприймань. Відчуття та сприймання, їх</p>	<p>5. Костуба Н. Загальна психологія. Пізнавальні процеси: методичні рекомендації до проведення практичних і лабораторних занять / Н.С. Костуба. –</p>

<p>спільні риси та відмінності. Сенсорно – перцептивна організація особистості. Види відчуттів та їх класифікація. Класифікація сприймань та їх види. Сприймання як дія. Спостереження і спостережливість. Фізіологічні основи уяви та уваги. Види уяви та їх особливості. Види і форми уваги. Роль уяви в ігровій діяльності дитини і творчій діяльності дорослого. Вплив уваги на якість виконання діяльності. Загальне уявлення про пам'ять та її місце в системі психічних явищ. Види пам'яті. Характеристика процесів пам'яті. Основні факти та закономірності психології пам'яті. Розвиток пам'яті в онтогенезі. Мнемотехніка. Вправи на розвиток пам'яті. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Види мислення та їх характеристика. Класифікація форм та операцій мислення. Теорії мислення. Удосконалення та розвиток мислення. Вправи, що спрямовані на розвиток мислення.</p>	<p>Луцьк, 2021. – 64 с. 6. Бригадир М.Б., Бугерко Я.М., Ревасевич І.С. Загальна психологія. Збірник кейсів: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2017. 35 с. 7. Боднар А.Я., Яковенко О.В., Лемак Т.В. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. — Методичний посібник. — К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. — Частина 1. — 72 с. 8. Український психологічний журнал. Збірник наукових праць Київського національного університету імені Тараса Шевченка, факультету психології http://upj.com.ua/indexa.php?page=archieve</p>
<p>Завдання для самостійної роботи. Надайте серію вправ, спрямованих на розвиток пізнавальних процесів у дитини. Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>	<p>3. Педагогіка і Психологія. Вісник НАПН України https://visnyk.naps.gov.ua/ 4. Костуба Н. Загальна психологія. Пізнавальні процеси: методичні рекомендації до проведення практичних і лабораторних занять / Н.С. Костуба. – Луцьк, 2021. – 64 с.</p>

Тема № 3. Емоційно-вольові процеси

<p>Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Лекція (2 год.): Психічні стани особистості та їх види Загальна характеристика емоцій і почуттів. Функції емоцій та почуттів. Фізіологічні основи емоцій. Форми переживання почуттів. Характеристика вищих почуттів. Загальне поняття про волю. Природа волі. Характеристика вольових дій. Структура вольового акту. Вольові якості особистості.</p>	<p>1. Лазуренко О.О. Психологія емоцій. Підручник. К.: Книга Плюс. -2018. 264 с. 5. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В.Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. 6. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С. Д. Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 272 с. 7. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергеєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.): Поняття про почуття та їх роль в практичній та пізнавальній діяльності. Фізіологічні основи почуттів. Класифікація емоцій та почуттів. Основні емоційні стани та їх</p>	<p>1. Лазуренко О.О. Психологія емоцій. Підручник. К.: Книга Плюс. -2018. 264 с. 5. Ільїна Н. М. Загальна психологія в екзаменаційних питаннях і відповідях. Навч. посіб. Київ : «Університетська книга», 2018. 239 с.</p>

<p>зовнішній вираз.</p> <p>Почуття і особистість. Вищі почуття і їх види.</p> <p>Поняття про волю. Зв'язок волі з іншими психічними явищами.</p> <p>Основні психологічні теорії волі.</p> <p>Фізіологічні та мотиваційні аспекти вольових дій.</p> <p>Основні функції волі. Емоційно-вольова регуляція поведінки.</p> <p>Структура простої та складної вольової дії. Структура вольового акту.</p> <p>Вольові якості особистості. Умови їх формування.</p> <p>Роль діяльності у формуванні вольових якостей.</p>	<p>6. Максименко С. Д. Загальна психологія: навчальний посібник для ВНЗ / С. Д. Максименко; Міністерство освіти та науки України. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 272 с.</p> <p>7. Психологічний словник. /Авт.-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергєєнкова / За ред. Н. А. Побірченко. Київ: Науковий світ, 2007.- 336 с.</p>
--	---

<p>Завдання для самостійної роботи.</p> <p>В запропонованих психологічних задачах розкрийте емоційно-вольові процеси:</p> <p>А. "Я танув і тремтів від невиразної насолоди, коли писав музику до Онегіна".</p> <p>Б. Після тривалих зусиль учневі пощастило розв'язати важку задачу, що привело його в стан захоплення.</p> <p>В. Хлопчик-староста був надзвичайно пригнічений тим, що діти назвали його «донощиком», бо він повідомив класному керівникові, хто розбив скло.</p> <p>Г. Учениця 10 класу пише, що вона в 15 років прочитала "Овода". Книжка справила на неї винятковий вплив і дівчинка три дні ходила під сильним впливом від неї.</p> <p>Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>
--

Тема № 4. Діяльність

<p>Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>Поняття про діяльність. Активність і діяльність. Мета і мотиви діяльності. Структура діяльності. Знання, уміння, навички. Основні види людської діяльності. Спілкування як вид діяльності. Мова і мовлення. Фізіологічні механізми мовної діяльності. Різновиди мовлення. Поняття про спілкування. Значення спілкування у житті людини. Види спілкування. Типи спілкування. Функції спілкування.</p>	<p>5. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н.В., Шаповалова В. С. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н.В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с.</p> <p>6. Психологія діяльності людини : рекомендаційний бібліографічний покажчик / укладач І. О. Міщенко. – Запоріжжя : НБ НУ«Запорізька політехніка», 2019. – 36 с.</p> <p>7. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с.</p> <p>8. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А.В. Курова – Одеса: Фенікс, 2020. – 79 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>Загальна характеристика діяльності.</p>	<p>5. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н. В., Шаповалова В. С. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В.</p>

<p>Структура діяльності. Засоби діяльності. Функції діяльності. Знання, уміння, навички. Основні види діяльності. Інтеріоризація та екстеріоризація діяльності. Активність. Діяльність. Творчість. Мовлення як процес спілкування, фізіологічні механізми. Єдність спілкування і діяльності. Комунікативна сторона спілкування. Інтерактивна сторона спілкування. спілкування. Перцептивна сторона Психологічні механізми сприймання людини людиною.</p>	<p>Пляка, Н.В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 6. Психологія діяльності людини : рекомендаційний бібліографічний покажчик / укладач І. О. Міщенко. — Запоріжжя : НБ НУ«Запорізька політехніка», 2019. — 36 с. 7. Психологія спілкування : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, Л. В. Пляка, Н. В. Альохіна, В. С. Шаповалова. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Х. : НФаУ, 2018. — 140 с. 8. Курова А.В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / А.В. Курова — Одеса: Фенікс, 2020. — 79 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Публічний захист реферату за темою семінарського заняття. Термін виконання: не пізніше проведення семінарського заняття.</p>	<p>Список рекомендованих тем рефератів наданий в робочій програмі.</p>

Тема № 5. Психологія особистості

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (1 год.): Людина. Індивід. Індивідуальність. Особистість. Поняття про особистість. Формування особистості. Спрямованість особистості. Загальні компоненти структури особистості. Психологія особистості С.Л. Рубинштейна. Структура особистості за О.Г.Ковальовим. Структура особистості за К.К.Платоновим. Концепції структури особистості в теоріях зарубіжних психологів. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «Я»</p>	<p>1. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. — К. : ЦУЛ, 2018. — 388 с. 2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. — 320 с. 3. Кацавець Р.С. Психологія особистості. Навчальний посібник. Київ : Алерта. 2021. 134 с. 4. Макаrchук Н.О. Особливості розвитку Я-концепції в пізньому юнацькому віці як чинника конфліктних норм поведінки//Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. 2020. — С. 66-69 http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3867/Makarchuk.pdf?sequence=1 5. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. — Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. — 364 с. 6. Чайка Г.В. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «Я» в працях українських і зарубіжних дослідників // Актуальні проблеми психології. Том XI. Випуск 14. — 2016. С. 215-226 http://www.apppsychology.org.ua/data/jrn/v11/i14/22 7. Шилова Н. І. Спрямованість особистості як соціально-психологічне явище. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія:</p>

<p>Семінарське заняття (2 год): Співвідношення понять «Людина. Індивід. Індивідуальність. Особистість». Індивідуальність як інтегральна характеристика людини. Відмінні риси особистості. Спрямованість особистості та її структура. Умови формування особистості та їх вплив на зміст спрямованості особистості. Епігенетична концепція Е. Еріксона. Культурно-історична теорія Л.С.Виготського. "Теорія конвергенції" В. Штерна. Гуманістична теорія особистості А.Маслоу. Я- концепція як інтегральна складова особистості.</p>	<p>Психологічні науки. 2017. Вип. 5 (1). С. 135–140.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чайка Г.В. Я-концепція як структурно-динамічний аспект поняття «Я» в працях українських і зарубіжних дослідників // Актуальні проблеми психології. Том XI. Випуск 14 2. Макарчук Н. О., Стусь А. О. (2017) Роль особистісної саморегуляції у превенції фрустрації в професійному середовищі// Педагогічний процес: теорія та практика (56). pp. 50-57. ISSN 2078-1687 3. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с. 4. Педагогіка і Психологія. Вісник НАПН України https://visnyk.naps.gov.ua/
<p>Завдання для самостійної роботи: <i>Виконайте тестові завдання для самоконтролю:</i> Свідомий індивід з індивідуально виявленими своєрідними розумовими, емоційно-вольовими та фізичними властивостями, що включений в суспільнокорисну діяльність і займає певне місце в суспільному житті, – це характеристика: а) людини; б) особистості; в) індивіда; г) індивідуальності.</p> <p>2. Погляди особистості, які відповідають рівню й свідомості, життєвим домаганням, – це: а) ідеали; б) переконання; в) мрії; г) потяги.</p> <p>3. Взірець, до якого прагне людина у своїй діяльності та поведінці, – це: а) мета; б) ціль; в) ідеал; г) ідол.</p> <p>4. Особистість – це: а) носій індивідуально-своєрідних рис; б) поєднання психологічних особливостей людини, що утворюють її своєрідність, відмінність від інших людей; в) соціалізований індивід, який втілює найсуттєвіші соціально значущі властивості; г) одиничний представник людського роду.</p> <p>8. Спрямованість особистості, що характеризується підвищеною уважністю до зовнішнього світу та людям,</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В.Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. 3. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова. - Вид. 2-ге , допов. Харків : Константа, 2020. – 320 с.

<p>називається:</p> <p>а) емоційною; б) соціальною; в) діловою; г) особистою</p> <p>9. «Теорія рекапітуляції» належить:</p> <p>а) З.Фрейду; б) С. Холлу та Д. Болдуину в) Е.Фромму; г) Ж.Пиаже</p> <p>10. Згідно теорії конфронтації двох факторів розвитку особистості З.Фрейда, Воно – це:</p> <p>а) свідоме Его; б) несвідоме Ід; в) надсвідоме Супер-Его; г) всі варіанти вірні 8.</p> <p>8. Персоналі –це:</p> <p>а) індивідуалізація особистості; б) процес зміни індивіда внаслідок набуття особистого досвіду чи вправління; в) біологічний фактор впливу на формування особистості; г) всі варіанти вірні</p> <p>9. М. Розенберг виокремлює образів «Я»:</p> <p>а) 3; б) 4; в) 5; г) 6.</p> <p>10. Я-концепція як система:</p> <p>а) біологічна за природою; б) константна; в) розвивається в процесі самоактуалізації особистості; г) є результатом виховання та навчання.</p>	
--	--

Тема № 6. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (1 год):</p> <p>Загальна характеристика задатків. Загальне уявлення про здібності. Структура здібностей.</p> <p>Природа людських здібностей. Характеристика загальних та спеціальних здібностей.</p> <p>Основні етапи розвитку здібностей. Здібності, задатки та генотип.</p> <p>Поняття темпераменту. Головні властивості темпераменту. Характеристика типів темпераменту. Проблема мінливості темпераменту. Характер особистості.</p> <p>Акцентуація характеру та її основні типи. Визначення гармонії особистості.</p> <p>Ієрархична модель мотивацій А.Маслоу.</p>	<p>1. Варій М.Й. Психологія : навч. посіб. : рекомендовано МОН України. Київ : Центр учб. літ., 2016. 287 с.</p> <p>2. Варій М.Й. Загальна психологія : підручник : у 2 т. Вид. 5-те, виправл. і допов. Львів : Априорі, 2016. Т.1 .382 с.</p> <p>3. Долинська Л.В., Скрипченко О.В. , Огороднійчук З.В. Загальна психологія: Хрестоматія/ Л.В. Долинська – К.: Серія «Українська книга», 2008. – 640 с.</p> <p>4. Дуткевич, Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс: навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К. : ЦУЛ, 2018. – 388 с. Актуальні проблеми психології.</p> <p>5. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної</p>

<p>Гармонія взаємин особистості, її сенс життя, духовність і свобода</p> <p>Фактори психічної стійкості.</p> <p>Щастя як показник гармонійності особистості.</p>	<p>академії педагогічних наук України. http://appspsychology.org.ua/index.php/ua/</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>Задатки і здібності як генетичний аспект особистості. Якісна та кількісна характеристика здібностей. Геніальність, обдарованість, талант, майстерність: співвідношення та якісна характеристика понять. Загальні і спеціальні здібності.</p> <p>Взаємодія та взаємокомпенсація здібностей. Розвиток і формування здібностей. Роль спадковості та довколишнього середовища у процесі формування здібностей.</p> <p>Здібності, задатки та генотип. Поняття про темперамент. Організм, нервова система та темперамент. Психологічні властивості типів темпераменту. Вплив темпераменту на індивідуальний стиль та ефективність діяльності людини. Проблема співвідношення типологічних та вікових особливостей темпераменту.</p> <p>Характер і темперамент. Природні основи характеру. Структура характеру. Спрямованість особистості і характер. Характер і здібності. Класифікація рис характеру. Поняття про провідні, типові та індивідуальні риси характеру. Проблеми типології характеру. Акцентуації характеру.</p> <p>Потребово-мотиваційна сфера особистості. Мотивація та психічна регуляція поведінки. Потреби особистості та їх класифікація. Ієрархія потреб особистості за А.Маслоу. Поняття гармонійної особистості.</p> <p>Розвиток і саморозвиток особистості у різних видах діяльності. Інтереси, прагнення, переконання та інші мотиви поведінки та діяльності особистості в контексті її гармонійного розвитку.</p> <p>Благополуччя. Типи благополуччя. Самоактуалізація як важливий компонент гармонійного розвитку особистості. Щастя як показник гармонійності особистості. Дисгармонія особистості.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подшивайлов Ф.М. Теоретичне обґрунтування моделі мотиваційної сфери особистості// Актуальні проблеми психології. Т. 12. Психологія творчості. ВИП. 23. – 2017. С.248-263 2. Бригадир М.Б., Бугерко Я.М., Ревасевич І.С. Загальна психологія. Збірник кейсів: навч.-метод.посіб. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2017. 35 с. 3. Боднар А.Я., Яковенко О.В., Лемак Т.В. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. Методичний посібник. К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. Частина 1. 72 с. 4. Гурлева Т.С. Дослідження поняття «гармонія» в аспекті життєвих смислів особистості// Psychological journal 6(16) – 2018. https://www.researchgate.net/publication/326829394_DOSLIDZENNA_PONATTA_GARMONIA_V_ASPEKTI_ZITTEVIN_SMISLIV_OS_OBISTOSTI
<p>Завдання для самостійної роботи.</p> <p>Розкрийте схематично співвідношення</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Макарчук Н.О. Особливості розвитку Я-концепції в пізньому юнацькому віці як чинника

<p>індивідуально-психологічних особливостей особистості студента – майбутнього професіонала. Термін виконання: не пізніше ніж за тиждень до закінчення навчального курсу.</p>	<p>конфліктних норм поведінки//Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки. 2020. – С. 66-69. http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3867/Makarchuk.pdf?sequence=1</p> <p>3. Макарчук Н. О., Стусь А. О. (2017) Роль особистісної саморегуляції у превенції фрустрації в професійному середовищі// Педагогічний процес: теорія та практика (56). pp. 50-57. ISSN 2078-1687</p> <p>4. Москалець В. П. Психологія особистості [текст] підручник, 3-тє вид., перероб., доповн. / В. П. Москалець. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 364 с.</p> <p>5. Педагогіка і Психологія. Вісник НАПН України https://visnyk.naps.gov.ua/</p>
---	--

6. Політика курсу Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи. **Політика академічної доброчесності.**

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль Форма проміжного контролю – модульна контрольна робота, яка проводиться у формі письмової роботи (на платформі Moodle)

Зразок модульної контрольної роботи:

1. Розкрийте психологічний зміст особистості: співвідношення понять «Людина. Індивід. Індивідуальність. Особистість»; структура особистості; біологічна, соціальна та духовна складові особистості.

2. Обґрунтуйте співвідношення темперамент-характер. Надайте приклад такого співвідношення.

3. Визначте, які психічні процеси проявляються у наведених нижче ситуаціях:

а). Мама вчила доньку в'язати шкарпетки спицями.

б). Учитель пропонує старшокласникам визначити за запахом, яка речовина утворюється в результаті продемонстрованої хімічної реакції.

в). Коли бабуся підходила до цвинтаря, у неї на очах з'явилися сльози.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Загальна психологія як наука та її використання в роботі психолога.
2. Становлення психології як науки.
3. Завдання психології як науки.
4. Галузі психологічної науки.
5. Основні напрями розвитку психології та їх характеристика. 6. Методологічні принципи загальної психології.
7. Принцип детермінізму у психології.
8. Принцип системності в загальній психології.
9. Принцип випереджального психічного відображення дійсності. 10. Принцип єдності свідомості й діяльності.
11. Загальна характеристика методів психології.
12. Загальні вимоги до організації та проведення психологічного дослідження.
13. Спостереження як метод психології. Можливості використання спостереження в роботі психолога.
14. Принципи наукового спостереження психічних явищ.
15. Побутове і наукове спостереження: порівняльний аналіз.
16. Експеримент і його використання в роботі психолога.
17. Інтерв'ю як метод вивчення психіки.
18. Вимоги до проведення інтерв'ю.
19. Анкетування і його використання в роботі психолога.
20. Вимоги до проведення анкетування.
21. Тестування як метод вивчення психіки.
22. Вимоги до проведення тестування.
23. Вивчення продуктів діяльності як метод психології.
24. Контент-аналіз як метод психології.
25. Проективні методи дослідження психіки.
26. Опитування як метод психології.
27. Психіка як об'єкт загальної психології.
28. Розвиток психіки у філогенезі.
29. Функції психіки.
30. Рівень розвитку психіки і форми поведінки тварин.
31. Виникнення і розвиток свідомості.
32. Порівняльний аналіз психіки тварин і свідомості людини.
33. Структура свідомості.
34. Свідоме і несвідоме.
35. Самосвідомість особистості та її розвиток.
36. Механізми розвитку самосвідомості особистості.
37. Поняття про "Я-концепцію".
38. Самооцінка і рівень домагань як характеристики самосвідомості.
39. Методи дослідження самооцінки і рівня домагань.
40. Вплив "Я-концепції" на можливість самореалізації особистості.
41. "Я-образ" як установка особистості. Модальності "Я".
42. Співвідношення понять "індивід", "особистість", "індивідуальність".
43. Поняття про особистість у психології.
44. Структура особистості.
45. Біологічне і соціальне в структурі особистості. 46. Стадії становлення особистості
47. Методи вивчення особистості.

48. Рушійні сили формування і розвитку особистості.
49. Стадії становлення особистості.
50. Діяльність як умова розвитку особистості.
51. Основні види діяльності та їх характеристика.
52. Структура діяльності.
53. Формування навичок і вмінь у діяльності.
54. Основні форми прояву психіки та їх взаємозв'язок.
55. Механізми розвитку вищих психічних функцій.
56. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
57. Відчуття як пізнавальний процес. Види відчуттів.
58. Сприймання як пізнавальний процес.
59. Умови розвитку чуттєвих форм пізнання дійсності.
60. Пам'ять як психічний процес.
61. Засоби підвищення продуктивності пам'яті.
62. Мислення як пізнавальний процес.
63. Мислення як процес розв'язання завдань.
64. Операції мислення.
65. Види мислення.
66. Засоби активізації мислення.
67. Мислення і мовлення.
68. Уява як специфічний пізнавальний процес.
69. Уява і творчість.
70. Типи темпераменту та їх характеристики.
71. Темперамент і продуктивність діяльності людини.
72. Здібності та їх вплив на успішність діяльності.
73. Загальні та спеціальні здібності, їх характеристика.
74. Умови розвитку здібностей.
75. Пам'ять як психічний процес.
76. Засоби підвищення ефективності пам'яті.
77. Увага та її властивості.
78. Можливості управління увагою.
79. Емоції як психічний процес.
80. Засоби управління емоціями.
81. Воля як регуляція психічної активності людини.
82. Структура вольового акту.
83. Вольові якості та їх розвиток.
84. Спрямованість як головний компонент особистості.
85. Мотив і мотивація.
86. Ціннісні орієнтації особистості.
87. Загальна характеристика психічних станів.
88. Стрес і шляхи його подолання.
89. Характер: сутність і структура. 90. Умови становлення і розвитку характеру.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Сума балів	Оцінка за національною шкалою
90-100	<i>відмінно</i>
70-89	<i>добре</i>
51-69	<i>задовільно</i>
1-50	<i>незадовільно</i>

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	40 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100 -бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,4	10 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи	50 балів (підсумковий контроль) – за результатами відповідей на екзамені
Мінімальний пороговий рівень	20 балів (поточний контроль)	6 балів (проміжний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу,
	обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.

1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Презентація навчального матеріалу	5
Доповідь	5
Реферат	5

Критеріями оцінювання доповіді є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені у проблематики обраної теми.

Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінки успішності відповідають навчальній програмі й найбільш важливим вимогам до знань студентів: відповіді повинні бути повними, логічними, доказовими.

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 15 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами семестрового екзамену, відповідно до критеріїв володіння програмним матеріалом та з урахуванням результатів поточного і проміжного контролю.

Викладач

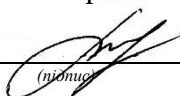
_____ (підпис)

Радкіна В.Ф.
(ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри загальної та практичної психології

протокол № 1 від «27» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Мазоха І.С.
(ПІБ)